

Fi2018/00106/DF

Remissvar reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114)

Linköpings universitet (LiU) har fått rubricerade remiss för yttrande. LiU besvarar remissen med utgångspunkt som statlig myndighet och universitet.

Inledningsvis vill LiU peka på de speciella förutsättningar och skillnader i verksamhet som bedrivs inom högre utbildning i relation till andra myndigheter. En avgörande skillnad ligger i akademins behov av speciella lösningar för att genomföra forskning och utbildning. Därför är nationell samordning mellan samtliga myndigheter utan hänsyn till myndigheternas uppdrag problematisk och utredningen adresserar inte denna problematik utan förefaller ta sin utgångspunkt från att samtliga myndigheter kan behandlas lika. LiU menar snarare att myndigheterna bör delas in i olika kategorier och lösningar för respektive kluster bör diskuteras, även om vissa infrastrukturer sannolikt kan delas mellan många myndigheter. Inom högre utbildning finns en lång tradition av utbyte av både tankar och idéer men även mer konkreta samarbeten. Inom IT-området kan därför särskilt noteras att de svenska lärosätena numer ingår i ett gemensamt samarbete (ITCF) för att öka graden av gemensamma lösningar. Arbetet har initierats av IT-cheferna med devisen *”Digitaliseringen av högskolesektorn kräver ökat samarbete för att skapa innovativa och kvalitetssäkrade lösningar som levererar rätt nytta till rätt kostnad”*. Samarbetet bedrivs i huvudsak inom fyra områden: Vision och strategier, Nätverksgrupper, Projekt och uppdrag samt Inköps- och upphandlingssamarbeten. På sikt avses därför gemensamma lösningar, anpassade för de behov som högre utbildning har, tas fram. ITCF välkomnar samarbete med t.ex. den nya Digitaliseringsmyndigheten.

Utredningen adresserar alltså inte högre utbildning och dess förutsättningar trots att högre utbildning utgör omkring 25% av den statliga sektorn. Om utredningen avser att högre utbildning inte ska inkluderas i styrningen borde detta tydligt framgått.

Remissen ger följande förslag på mål för statliga myndigheter:

”...den statliga förvaltningens användning av digitala medel ska leda till att det blir så enkelt som möjligt för så många som möjligt att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter samt ta del av den statliga förvaltningens service. De statliga myndigheternas användning av digitala medel ska vara säker samt öka kvaliteten och effektiviteten i den offentliga förvaltningen som helhet.” (Sid 150-151). Linköpings universitet har inga invändningar mot denna formulering men vill understryka vikten av ett långsiktigt mål som följs upp med tålmod. När ett mål är satt och det börjar omsättas till projekt och andra åtgärder kan dessa ta tid innan de får en effekt som är mätbar. Därmed kan självklart en resultatrapportering bestå i en redovisning över

vidtagna åtgärder men för att säkerställa den långsiktiga effekten är det alltså viktigt med tålamod och långsiktighet.

Ett utökat samarbete mellan statliga myndigheter, kommuner och landsting är av stor vikt. Som exempel kan nämnas det arbete som initierats inom de olika landstingen rörande hantering och förvaltning av klientdatorer inom respektive område. Den lösning som tagits fram heter eKlient (eklient.it). Detta är i mångt och mycket en liknande teknisk utmaning mellan de olika aktörerna inom det offentliga Sverige. Idag sker detta samarbete genom att respektive landsting och kommun är delägare av Inera AB och att Inera levererar lösningen till respektive kund. Lösningen är avgiftsfinansierad. LiU har aviserat sitt intresse att på ett likvärdigt sätt ta del av eKlient och implementera det som sin lösning för hantering klientdatorer på samma sätt som övriga och därmed ansluta LiUs 6000 datorer till de 270 000 datorer som redan idag hanteras av eKlient. Om EFOS dessutom utvecklas till att bli en förvaltningsgemensam lösning måste frågan om hur statliga myndigheter drar nytta av lösningar utvecklade och förvaltade av Inera AB lösas. Detta är alltså ett exempel på samarbete och att gemensamma lösningar går att finna inom hela det offentliga Sverige.

LiU delar utredningens förslag att det är ett statligt ansvar att utfärda en elektronisk identitetshandling. Särskilt viktigt är att den föreslagna lösningen tillåter identitetsväxling. LiU delar även bedömningen om att den statliga identitetshandlingen ska vara på den högsta tillitsnivån. LiU vill trycka på vikten om ett så snart ikraftträdande som möjligt av den nya lagen men kan inte göra en egen bedömning om exakt vilket datum som är lämpligt.

Linköpings universitet stödjer utredningens förslag om att skapa en kostnadseffektiv användning av en statlig identitetshandling genom att göra den anslagsfinansierad. Att inte använda en modell med avgift för de myndigheter som drar nytta av lösningen, t.ex. när en medborgare använder den elektroniska identitetshandlingen, borgar för en högre användningsgrad.

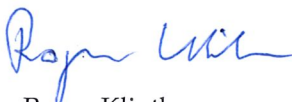
I olika samtal och i olika utredningar har begreppen Mina meddelanden och Digital post inte använts konsekvent. Utredningen skriver i kapitel 21 om ett förslag rörande en lag om infrastruktur för digital post. Begreppet Digital post är bättre än Mina meddelanden och leder tanken rätt. Det vill säga att infrastrukturen primärt ska användas istället för fysisk post för de medborgare som så önskar. Begreppet meddelanden är inte synonymt med t.ex. ett brev rörande ett myndighetsbeslut även om begreppet meddelanden kan ha en väldigt vid användning är det viktigt att vara tydlig med att målet primärt är att erbjuda alternativ till fysik post. En sådan utveckling är Linköpings universitet positiv till. Men för tydlighets skull poängterar Linköpings universitet att detta inte ska sammanblandas med den löpande kontakten mellan ett universitet och t.ex. studenter. Denna kontakt sker redan idag primärt via e-post eller andra elektroniska vägar (så som vår digitala lärande miljö). Detta är ett exempel där varje kluster av myndigheter har olika behov. Högre utbildning har behov av en infrastruktur för att kunna ersätta post, dvs en infrastruktur för digital post. Men inte en lösning för meddelandehantering med alla medborgare eftersom kommunikationen med studenterna då skulle riskera att hamna i den kategorin.

Utredningen föreslår att regeringen får besluta om att företag och organisationer som utför en uppgift av allmänt intresse får ansluta sig till infrastrukturen för Digital post. Detta är en bra och önskvärd utveckling men öppnar samtidigt för en potentiell urvattning av lösningen i form av ett större flöde av digital post. Det är viktigt att den digitala post som levereras via infrastrukturen har ett högt värde för mottagaren. Det betyder att information av mer säljande karaktär inte bör tillåtas inom lösningen. Utredningen adresserar inte frågan om hanteringen av oönskade meddelanden eller så kallad spam. När infrastrukturen för digital post utvecklas vidare kommer frågan kring spamhantering aktualiseras och detta bör hanteras på lämpligt sätt, t.ex. genom att en användare anonymt kan rapportera brev som spam.

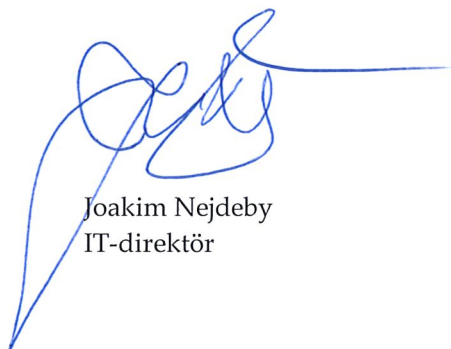
Avslutningsvis konstateras igen att LiU som universitet präglas av de behov som följer av villkoren i högskolans lagar, förordningar och traditioner. Dessa behov skapar speciella förutsättningar som gör att universitet inte kan behandlas på exakt samma sätt som övriga myndigheter under regeringen. Ett tydligt sådant exempel är den fria forskningen och studenternas särställning inom universitetet.

Universitetet lämnar i övrigt inga synpunkter.

Beslut i detta ärende har fattats vid rektors beslutsmöte i närvaro av chefsjuristen Christina Helmér, studeranderepresentanten Jacob Larsson och rektors sekreterare Aneth Andersson efter föredragning av IT-direktör Joakim Nejdeby.

Roger Klinth
Prorektor

Joakim Nejdeby
IT-direktör

Kopia till
Fakulteterna
Internrevisionen
De lokala fackliga organisationerna